

दान दिनुको अपेक्षा दिने तरीकाले दाताको चरित्रको खुलासा हुन्छ ।

-विचारसार एवं सूचिहरू

प्रकाशक	: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. वीरगंज-१९
प्रधान सम्पादक	: जगदीपप्रसाद शर्मा
प्रबन्ध सम्पादक	: विकाश शर्मा
सम्पादक	: शशुष्ण नेपाल/ खड्गबहादुर श्रेष्ठ (प्रताप)
समाचार सम्पादक	: आर. के. पटेल
बारा तिशेष प्रतिलिपि	: गम्भीरा सहनी
मुद्रक: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. (अफसेट खापाखाना)	
ठिग्राउटी टोल श्रीपुर. वीरगंज-१९ (नेपाल). पीस्ट बत्स नं. ८८. फोन नं. ०१२-५७५५७२. ५३३०४	
email: prateekdaily@gmail.com	
Website: www.eprateekdaily.com	

निषेधाज्ञा नै लाग्

कोरोनाको बेला हो, सामान्य रुद्धाखोकी लाग्दा पनि चिकित्सकहरू हाइ-पावरको एन्टिबायोटिक औषधि चलाउन थालेका छन् । अझ सामान्य अवस्थामा मौसमी ज्वरोमा घाममा ननिस्कनु, आराम गर्नुजस्ता सावधानी अँगालन मात्र भन्ने चिकित्सकहरू पनि त्यही प्रकृतिको ज्वरोमा एन्टिबायोटिकको कडा डोजको सिफारिश गर्नुन् । त्यसैरी, प्रशासनले पनि कोरोनाको फैलावो प्रवाहलाई निस्तेज गर्ने हाइपावरको लकडाउन 'निषेधाज्ञा' जारी गरेको छ, हप्ता दिनसम्म घरमै थुनिनेगरी नागरिकमाथि बन्देज लगाइदिएको छ । निश्चय नै एक हप्ताको निषेधाज्ञाले कोरोना भाइरसको नेट चुँडाल्न कुनै मदत पुर्नेछैन, किनभने कोरोना त अहिले घरघरसम्म पुगिसकेको छ । प्रशासनले पोहोरजस्तै यसको अवधि बढाउदै लग्नुबाहेक अरू उपाय छैन । त्यसैले एकासि निषेधाज्ञा नै लागू गर्दा हिजो लामो समयपछि देखा परेको समस्या यसपालि हप्ता दिनमै देखिने सम्भावना छरपस्ट छ । किनकि बेशका अधिकांश नागरिकको विनभरि काम गरेपछि मात्र बेलुका मुखमा माड लाग्छ । तिनले हप्ता दिनको निषेधाज्ञा कसरी भुक्तमान गर्नान् ? जोसँग हप्ता दिनको राशनपानी छ, तिनले पनि त दैनिक केही न केही खरीदारी गर्नपर्छ, वा जतिसुकै धन भएको व्यक्ति किन नहोस् पूर्णतः निषेधाज्ञाको अवस्थालाई कसरी झेल सक्छ ? यसबारे भने प्रशासन मौन छ ।

महामारी फैलिएको बेला लकडाउन वा निषेधाज्ञाको वुईवटा अभीष्ट हुन्छ । पहिलो महामारी फैलिने शुद्धखला तोड्नु र सेक्टर छुट्टाएर रोग-परीक्षण तथा खोप दिने कार्य धमाधम सक्नु । हामीकहाँ यत्रो जनसङ्ख्याका लागि परीक्षण त सम्भव छैन भने खोप कहाँबाट पाउनु ? खोप पनि अरूले दया गरेर दिए त हो, आफ्नो हुतिले खरीद गर्ने अवस्था नै छैन । जन् यस्तै बेला सत्ताका लागि हानाथाप चलिरहेको छ । सरकारका लागि अहिलेको प्रमुख समस्या कोरोना महामारी होइन, आफ्नो कुर्सी जोगाउनु हो । प्रतिपक्षले यस्तो बेला केही बोलिदेला भन्ने अवस्था पनि छैन । नेपालमा प्रतिपक्षले कहिले पनि जनताको पक्षमा बोलेको देखिएको छैन । फेरि सत्ताको हानाथापको एउटा सक्रिय पात्र त प्रतिपक्ष पनि हो । उसलाई कुर्सीमा बसेको व्यक्तिलाई अपदस्थ गरेर आफू कुर्सीमा बस्नु छ । सरकारभन्दा बटारो प्रतिपक्षलाई छ । यसर्थ यस अवस्थामा निषेधाज्ञाको अभीष्ट पूरा हुने सम्भावना नै छैन । अनि प्रशासनले निषेधाज्ञाको अवधि मात्र बढाइरहन्छ । नागरिकले केही दिन सन्तोष गर्छ, अनि आत्महत्या गर्न थाल्छ । यस अवस्थामा आक्रोश पनि व्यक्त गर्न सकिन्न, किनकि कोरोनाको भय सर्वव्यापी छ । आक्रोश व्यक्त गरे, विरोधका कडा कार्यक्रम ल्याए, कानमा बुजो ठुसेको सरकारको कान ठडिएला, आत्महत्याबाट उसलाई केही फरक पर्दैन । सरकारको निष्क्रियताले नागरिकले आत्महत्या गर्नु नैतिकबान् सरकारका लागि चिन्ता र चासोको विषय हुन्छ । नेपालमा त नैतिकता र जनउत्तरदायित्व भनेको कुरा सरकारमा छिन्नेबित्तिकै अवैध बनिसकेको हुन्छ । हरेक यस्ता परिघटनामा देखिएको यही हो । यसर्थ प्रशासनले गरिखानेहरूलाई निषेधाज्ञाबाट उन्मुक्ति दिनुपर्छ । उसको लागि त एउटै विकल्प छ-मर्नु । कि कोरोना सङ्क्रमित भएर मर्नु कि भोकले मर्नु । कोरोना सङ्क्रमित भएर मर्नु एक किसिमले पुर्णार्थ हो भने भोकले मर्नु लाल्ही काम हो । होइन भने प्रशस्त राहत वितरण हुनुपर्यो कि मानिस घरमा बसीबसी खान पाइरहोस् । अनि लागोस् निषेधाज्ञा जति लामो लाग्छ ।

सामाजिक सेवामा समर्पित रिलिफ सोसाइटीको कार्यसमितिलाई चाहिने समय प्रदान गरी सामाजिक सेवामा सहभागी हुनुहोस् । रिलिफ भवन फोन ९८४५११९४४८

कोरोनाको ताण्डव नृत्य र हाम्रो सामाजिक व्यवहार

आदिकालदेखि नै मानिसले नृत्य गर्न जानेको हो । जतिखेर मानिसले बोल्न जानिसकेको थिएन, त्यतिखेर ऊसित इशारा थियो, चित्रकला थियो । चित्र बनाएर आफ्ना मनका अभिव्यक्ति साटासाट गर्दैथ्यो भने इशाराले अभिव्यक्ति आदानप्रदान गर्दैथ्यो । इशाराको व्यवस्थित रूपलाई नृत्य भन्न त सकिन्न तर इशारालाई व्यवस्थित गर्दा अभिनय अवस्था बन्दूछ । कसले कुन काम गयो भने कुरा बताउन यदि शब्द प्रयोग नगर्ने हो भने चित्र बनाउन नसक्नेले पनि यही कोशिश गर्दछ र यदि कोही अगाडि छ भने चित्र बनाएर ढिलो गरेर संवाद गर्नुभन्दा तत्काल हात, मुख, अनुहार, टाउको र समग्र शरीर आवश्यकतानुसार परिचालन गरेर आफ्नो कुरा भन्ने कोशिश गरुपर्ने हुन्छ ।

अभिनयको युग धेरै कालसम्म रहिरहो । यसकारण अभिनयको महत्व अझै पनि उत्तिकै छ । मानिसमा व्यवस्थित वाणीको विकास भइसक्दा पनि उसले अभिनय छाडेन र छोडेको छैन । अझ पनि जुन भाषा अत्यन्तै कम विकसित अवस्थामा छ र जुन समुदायमा शिक्षाको प्रवेश हुन सकेको छैन, त्यस तसमुदायमा वाचिकभन्दा आँडिक अभिनयको महत्व बढी देखिन्छ । हुन त वाचिक भनेको वाचन गरेर वा मुखले बोलेर गरिने अभिनय हो र आँडिक अभिनय भनेको शरीर र विभिन्न अङ्ग परिचालन गरेर गरिने अभिनय हो । नृत्यलाई पनि यसको नजीक राखेर तुलना गर्न सकिन्छ । आँडिक अभिनयलाई कही निश्चित पद्धतिमा व्यवस्थित गर्ने हो भने नृत्य हुन पुर्दछ । सामान्यतया आँडिक अभिनयलाई भाषाको समयमा अभिनय अभिनय हो । नृत्यलाई पनि यसको निश्चित विकास भाषाको समयमा एक दिन मास्क लगाइँन र एक दिन पनि सेनेटाइजर प्रयोग गरिन्न । यो सब बेकारको करा हो ।" यस्तो ठाडो अभिव्यक्ति दिने त्यस्ता व्यक्ति हुन् जो शिक्षक छन् । ताज्जब लाग्दछ, यस्तो कहालीलाग्दो परिवेशमा पनि यस्तो पूर्णतया असावधान र असतर्क मानिस यस्तो पूर्णतया अपरिवर्तन र असतर्क भिन्न यस्तो यो सब बेकारको करा हो ।" यस्तो ठाडो अभिव्यक्ति दिने क्षेत्र विभिन्न सावधानीका उपाय अँगालन सर्वासाधारणलाई आग्रह गरिरहेको छ । सम्पूर्ण शिक्षालय बन्द गरिएका छन् र जारी परिक्षाहरू पनि बीचमै स्थगित गरिएका छन्, रोकिएका छन् । परिस्थितिको गम्भीरतालाई सरकारले निकै सतर्कताको साथ बुझेर देखि तर उपाय अँगालन सर्वासाधारणलाई आग्रह गरिरहेको छ । सम्पूर्ण शिक्षालय बन्द गरिएका छन् र जारी परिक्षाहरू पनि बीचमै स्थगित गरिएका छन्, रोकिएका छन् । परिस्थितिको गम्भीरतालाई सरकारले निकै सतर्कताको साथ बुझेर देखि तर उपाय अँगालन सर्वासाधारणलाई आग्रह गरिरहेको छ । साथै ग्राहकहरूलाई सावधान गराउदैनन् । उनीहरूको बुझाइ छ त ग्राहकसित बढी सतर्कताको कुरा गर्दा अरू अँगालन सर्वासाधारणलाई आग्रह गरिरहेको छ ।

गर्दा मनोविज्ञान खल्वलिएको भन्नालन पनि बेर लाईन । तर अहिले कस्तो संयोग परेको छ भने कोरोना महामारीले ताण्डव

तहको समयमावधि पाँच वर्षे हुन पुगेको छ र यदि यो कोरोना महामारीको समय अझ लम्बिने हो भने यो समय अझ बद्ध लाग्दैन । लापरवाही कम छ तर सामाजिक भौतिक दरी कायम राखेको भने देखिएको छैन । यसकारण

स्वतन्त्र विचार

सञ्जय साह मित्र
mitrasanjay41@gmail.com

हरेको सतर्कता समाजको सतर्कता र हरेको लापरवाही समाजको लापरवाही हुन सक्ने भएकोले परिवार, समाज र देशप्रति उत्तरदायित्व ठानेर हरेको आफू सतर्क बस्तुपरेको छ । हरेको सतर्कता र सावधानीले फेरि हाम्रो समाजमा सुदिन आउन सक्छ भन्ने चाहना हुनुपर्छ ।

तर्त्य गर्दैछ र हाम्रो समाज भने लापरवाही यसको सम्बन्धात चाहीय आकर्षणले तानिएको छ । अझै पनि यस्ता व्यक्तिकै देखिएको छ । यहाँ त्रिविलाई कुनै किसिमले आरोपित गर्न खोजिएको होइन । यसरी कोरोनाले समाजको विभिन्न क्षेत्रमा कसरी प्रभाव पारेको छ भने दृष्टान्त प्रस्तुत गरिएको मात्र हो ।

गत वर्षभन्दा कोरोना महामारी शक्तिशाली भएर आएको भनिन्छ । गत वर्षको भन्दा कोरोनाको सङ्क्रमणको दर नै बढी छ रे ! अझ मनिसलाई कोरोनालाई कहिलै कहिलै भएर तर तिनलाई कहिलै पनि भएको थिएन र पछिसम्म पनि केही भएन । यसरी कोरोनाले सातजानालाई कोरोना रोग लागेको अस्पतालले भनेको यस्तो गर्दैन । यसरी कोरोनालाई कोरोना रोग लागेको अस्पतालले भनेको यस्तो गर्दैन । यसरी कोरोनालाई कोरोना रोग लागेको अस्पतालले भनेको यस्तो गर्दैन । यसरी कोरोनालाई कोरोना रोग लागेको अस्पतालले भनेको यस्तो गर्दैन । यसरी कोरोनालाई कोरोना रोग लागेको अस्पत

